

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

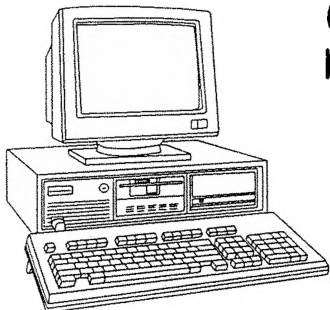
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGT & DATA

7. ÅRG. NR.4

DECEMBER

1993

Indholdsfortegnelse

Altings moder - slægtsforskning i gamle dage	6
Spørgsmål og svar om KIP-programserien	13
Alternativt filmleseapparat	16
Cumberland Tree	17
DOS	20
IGI på CD-ROM	22
Danske officerer	29
Slægtsforskningsprogrammer	23
Kildeindtastningsprojektet - lidt statistik	35
Tillæg til Kildeoversigten	36
Bog- Nyheder	37
"Bog"- Auktion	40

DIS-DANMARK

Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie

DATABEHANDLING I SLÆGTSFORSKNING DIS - DANMARK

Formand:

Svend-Erik Christiansen, Hvedebjergvej 24, 8220 Brabrand 86 25 22 52

Næstformand:

Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 København Ø (ma+to kl.15-17) 39 27 24 33

Kasserer:

Jens J. Jerichow, Kastelsvej 24, 4.th, 2100 København Ø

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Hanne Marie Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup 44 66 17 04

Arne Julin, Hovedgaden 75, 4050 Skibby 42 32 80 48

Villy Danielsen, Vodroffsvej 27, 1.tv. 1900 Frederiksberg C. 31 21 50 67

Bent Pilgaard, Randersvej 29, 8800 Viborg 86 67 55 12

Jens Verner Nielsen, Bagergyden 1, Høruphav, 6470 Sydals 74 41 55 80

Slægt & Data, redaktion:**Ansvarshavende**

Hanne Marie Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup 44 66 17 04

Ekspedition

Arne Julin, Hovedgaden 75, 4050 Skibby 42 32 80 48

Repræsentant fra Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie:

Jørgen Papsøe, Trolldager 8, 2950 Vedbæk 42 89 06 60

Eftertryk med kildeangivelse tilladt. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale. Artiklernes indhold står for forfatterens holdning. Hvis forfatter ikke er angivet er det meddelelser fra bestyrelsen. Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer. Medlemskontingent for 1994: 80,- kr. Girokonto 5 01 20 58 DIS-Danmark
Deadline for indsendt materiale er 15.jan 94, 15.april 94, 15. juli 94

Hvor intet andet er nævnt finder møderne sted i vores faste **mødelokale** i N. Zahles Sernarieskoles Festsal, Nørre Voldgade 5, stuen, København K. skråt over for Nørreport Station, så det er nemt med S-tog. Der går også mange busser dertil og gode parkeringsmuligheder. **Deltagergebyret** er som sædvanligt 20 kr. pro persona, som betales ved indgangen.

Tilmelding er nødvendig af hensyn til det praktiske arrangement (f.eks. kopiering af materiale) og fordi der ved nogle møder er begrænset deltagerantal, men ikke mindst for at kunne ringe/skrive om ændringer eller aflysninger, hvis det skulle blive nødvendigt. **HUSK** derfor også at oplyse telefonnummer!). Tilmelding til Københavnmøderne kan ske skriftligt eller telefonisk (evt. via BBS) - **senest 3 dage før mødet** - til:

Villy Danielsen, Vodroffsvej 27, 1.tv. 1900 Frederiksberg C. Tlf. 31 21 50 67.

Til Jyllandsmøderne skal tilmelding ske til de personer, der er nævnt ved det enkelte møde. Tilmelding kan også ske på BBS i DIS's medlemskonference.

Til de møder, hvor der er begrænset deltagerantal, er det et krav fra de institutioner, vi besøger, at antallet af deltagere holdes nede, og det er derfor absolut nødvendigt i forvejen at tilmelde sig arrangementerne. Ring eller skriv i god tid, da disse arrangementer erfaringsmæssigt hurtigt bliver overtegnede.

Mandag den 24. januar 1993 Kl.19 Priorvej Film

I 1988, da DIS-Danmark arrangerede Nordisk Seminar for Databehandling i Slægtsforskningen, viste Anne Margrethe Krogh Thomsen film: "Klippehulerne i UTAH" om opbevaring af mikrofilm i bjergene i UTAH. Hvorledes mikrofilmene er påbegyndt, fremstillet og opbevaret. Disse er originalerne af filmene på Rigsarkivet. Der var stor begejstring, og vi er derfor glade for nu igen at kunne give medlemmerne mulighed for at se den - måske igen. Endvidere vil der blive mulighed for spørgsmål/svar til CD-ROM-mulighederne på Priorvej.

Lørdag 22. januar kl. 10 Besøg på Københavns Stadsarkiv

(Begrænset deltagerantal; max. 15). Besøgene er hver gang hurtigt blevet overtegnede, nu er der igen en chance! Besøget vil hovedsagelig have interesse for dem, der forsker i København. Stadsarkivet har arkivalier for alle dele af det københavnske bystyres virksomhed tilbage til middelalderen, dog mest fra tiden efter Københavns brand 1728. Vigtige samlinger for slægtsforskeren er borgerskabsprotokoller, lavsarkiver, 'politimandtal', borgerlige vielser m.m.

Torsdag den 10. februar 1993 kl. 19:30 Kildeindtastninger

Aftenen er helliget indtastning af kilder i forskellig sammenhæng.

- **Søgning i base:** På en computer vil ligge alle de kilder, der er indtastet i KIP, og der vil blive lejlighed til at søge i indtastningerne og - hvis der er mulighed for at skaffe en printer - at udskrive, hvis man finder noget af interesse.
- **Foredrag:** Kildeindtastninger - problemer og spørgsmål? Elsebeth Paikin vil på baggrund af de indhøstede erfaringer og SAKI-samarbejdet fortælle om de mange problemer, tvivlstilfælde og spørgsmål, der kan dukke op ved indtastning af kilder, og hvordan man bedst kan overvinde problemerne.
- **Seminar:** Diskussion og udveksling af erfaringer og idéer vedrørende indtastning i KIP eller SAKI-grundmodellen.

Fredag 25. februar kl. 12-15

Besøg på Matrikelarkivet, København

(Begrænset deltagerantal: max. 20). Hvad kan Matrikelarkivet byde på ? Vi vil få forevist eksempler på forskellige arkivalier. Matrikelarkivet rummer mange interessante kilder til ejendoms- og økonomiske forhold, f.eks. matrikler, kort, kilder til udskiftningen m.m.

Lørdag den 12. marts kl. 13:00

OCR - eller: Kan computeren læse?

Hvad er OCR-scanning ? Hvordan virker det ? Og hvor står vi i dag med hensyn til hard- og software? Er OCR pålideligt nok? Kan OCR-scanning betale sig frem for at taste ind? Hvor stor er fejlprocenterne? Kan vi inden for nær fremtid forvente mere pålidelige systemer? **Søren Heine Sørensen** vil på basis af sine, Dansk Data Arkivs og andres erfaringer med OCR. Søren Heine Sørensen er uddannet inden for EDB og ansat hos Dansk Data Arkiv, historie- og tekniksektionen, specielt med henblik på undersøgelse og vurdering af mulighederne inden for OCR (Optical Character Recognition = optisk tegn genkendelse). OCR-programmer, er programmer, der kan 'oversætte' et grafisk billede af en tekst til ren tekst. Det vil blive et spændende møde, hvor vi kan komme på forkant med den tekniske udvikling, men mødet er nok mest for dem, der allerede har et minimum af kendskab til og erfaring med EDB - men alle er naturligvis velkomne.

Onsdag den 2. marts kl. 14:00

Besøg på Det Kongelige Bibliotek

(Begrænset deltagerantal: max. 20). Vi mødes kl. 13:45 ved hovedindgangen til Det Kongelige Bibliotek (gennem porten til højre for Rigsarkivets indgang, gennem Det Kgl. Biblioteks have og indgangen midtfor).

Lørdag den 9. april kl. 10-16

Generalforsamling

Reserver allerede nu dagen til generalforsamlingen N. Zahles Seminariskole, København. I næste SLÆGT & DATA vil blive bragt dagsorden samt udførligt program for dagen.

Tirsdag den 3. maj kl. 19:30

Brother's Keeper Seminar

En møde for dem, der bruger Brother's Keeper. Aftenen vil blive brugt til diskussion af brugen af BK, udveksling af idéer og gode tips. Der vil også være lejlighed til at stille spørgsmål eller søge løsning på problemer - det bedste vil være, hvis man i forvejen (helst inden 23. april) sender evt. spørgsmål til Elsebeth Paikin, idet der så vil være større mulighed for, at de vil kunne besvares - f.eks. vil der være mulighed for at få svar på spørgsmålene i forvejen fra John Steed pr. modem. Forslag til forbedringer eller nye muligheder modtages også gerne, de vil så blive sendt til John Steed.

JYLLAND

Lørdag den 26. marts 1994

Fredericia - Jylland

Hvordan bruger jeg min PC - udveksling af erfaringer. Nærmere oplysninger i martsnummeret. Tilmelding til Svend-Erik Christiansen og Jens Verner Nielsen. (Se adresserne på indersiden af omslaget)

Meddelelser fra bestyrelsen

Som meddelt i sidste nummer af *Slægt & Data* (3/93 side 31) vil alle medlemmer af DIS-DANMARK fremover være med i Forskerregisteret, DIS-FORSK, som kan købes på diskette af foreningens medlemmer.

Ønsker man, at Forskerregisteret også indeholder oplysninger om programmer, man anvender, eller efterlysninger af aner eller lignende, skal man udfylde det skema, som blev udsendt med september-nummeret og sende det til Hanne Rud.

For at få afklaret nogle misforståelser skal følgende hermed præciseres vedrørende indholdet i dette medlemsblad *Slægt & Data*.

Alle medlemmer er meget velkomne til at skrive indlæg til bladet - korte såvel som lange. Indholdet af artikler, læserbreve og omtale af programmer giver kun udtryk for forfatternes mening.

Bestyrelsens holdning kommer til udtryk i 'Meddelelser fra bestyrelsen' eller i artikler, hvor ingen forfatter er angivet.

VIGTIGT!

Ønsker man ikke at være med i DIS-FORSK skal man

snarest / senest 15. januar 1994

meddele dette til Hanne Rud.

Generalforsamlingen 1994 holdes i København den 9. april (se kalenderen) og i den forbindelse planlægger vi "bog"-auktion læs bagsiden. I næste nummer af *Slægt & Data* bringer vi regnskab og dagsorden.

Redaktionen er ikke ansvarlig for uopfordret indsendt materiale, ligesom redaktionen vurderer indsendte artikler med henblik på publikation. Annoncer optages efter aftale. Eftertryk af artikler i bladet er tilladt med kildeangivelse.

SAKI-Vejledning

SAKI-vejledningen skulle nu være udsendt til alle, der har bestilt den, KIP, eller skabeloner. Såfremt, der er nogen, der ikke har modtaget den bedes man give besked til Elsebeth Paikin.

ALTINGS MODER - slægtsforskning i gamle dage ...

af Erik Kann

fortsat fra sidste nummer

Registrering og systematisering

2. fase: Systematisering af indsamlede informationer: Mange vil opleve disse tidlige stadier i karrieren som noget med et brus - optimismen er stor ved udsigten til en stor og glørværdig slægtsforskerfremtid, og man gribes let til at tro, at alt dette kan man uhyre let få hold på/overblik over. Intet er mere forkert. Få ugers supplerende indsamlingsarbejde og overblik er en by i Rusland.

Det er derfor tvingende nødvendigt, allerede i det øjeblik den første oplysning kommer i hus, at have en systematik klar således, at alt kan komme på rette plads med det samme og således, at alt hurtigt kan genfindes, hvis man bliver i tvivl om dette eller hint.

Helt primitivt (positivt ment) kunne det være omslag/charteques betegnet med eksempelvis: mig selv, min far, min mor osv. Det er så uendelig vigtigt, at man straks kan systematisere og være helt klar til at tage imod strømmen af nye informationer. Alt for ofte bliver det hele lagt i en bunke til "senere" indordning. Jeg har i min tid set adskillige meget høje bunker, som aldrig er kommet til dette "senere" tidspunkt.

Nummersystem

Den skitserede primitive ordningsmåde må hurtigst muligt afløses af en mere gennemført systematik. Det er her, de fra faglittera-

turen nok så bekendte nummersystemer, kommer ind i billedet. Systemerne er beskrevet til ulidelighed i diverse grundbøger, og jeg skal ikke tilføje endnu en variant til samlingen. Det afgørende er, at man vælger lige netop den nummersystematik, man selv bedst kan **overskue**. Selvkomponerede udgaver kan være lige så gode som alt mulig andet. Blot: Gør det så enkelt som muligt og tag følgende forhold med i overvejelserne:

- 1) Nummereringen skal også kunne forstås af andre.
- 2) Nummereringen skal også kunne anvendes til nummerering af søskende.
- 3) Nummereringen skal muligvis også på et tidspunkt indgå som led i nummereringen af en efterslægtstavle.

For nybegyndere lyder alt dette svært - og det er lige akkurat det, det også er. Derfor er mit råd: Vælg helt almindelige fortløbende nummerering. Den er overskuelig og så simpel, at den altid vil kunne gøres til en del af andre nummereringer. Valget af nummersystem kan/skal naturligvis i høj grad også ses i sammenhæng med de tanker, man måtte have om anvendelse af EDB til slægtsregistreringen.

Det helt afgørende er, at man vælger nummersystem **med det samme**. Ingen, absolut ingen argumenter er gode nok til at begrunde

en udskydelse af beslutningen om, hvilket nummersystem, der skal anvendes.

Proband

Valget af nummersystem gør det helt automatisk nødvendigt at træffe et nyt valg: Hvem skal være udgangspunkt for det hele, hvem skal være proband ?

Spørgsmålet er meget, meget væsentligt: Slægtsforskningen er i hele sin karakter utrolig navlebeskuende. Det er mig, mig, min slægt, mine rødder osv., osv. og ... Det er så mange ting, så mange holdninger, der udtrykkes gennem valget af proband.

For vores gode ven BDE er det måske afgørende at fastholde navnet Ejstrup (husk på det var det problem, der i sin tid fik ham til at gå i gang), eller måske mere afgørende at fastholde den mødrene slægt ?

Skulle jeg vælge, ville jeg gøre mig følgende overvejelse. Min fars slægt er nøje udredt og findes trykt i bogen "Slægten Kann i Danmark". Højest uinteressant at lave en afskrift. Og selv om jeg med skam må melde, at denne slægtsbog er så proppet med fejl og unøjagtigheder, at den forlængst burde være trukket tilbage, ja så er det ikke et redaktionelt arbejde, jeg har lyst til. Derfor ville jeg vælge min mor som proband. Foran mig ville så ligge udforskning af en total udforsket slægt med alt, hvad det indebærer. Altså ikke i mit tilfælde dybsindige overvejelser om navne, psyke eller lignende, blot simpel forskertrang til at betræde ødemarken. Valget af proband er selvfølgelig definitivt - men det hele er jo ikke mere forfærdeligt,

end man kan anlægge en ny anetavle på et senere tidspunkt med en anden proband. Men al fornuft tilsiger, at én anetavle til at starte med er mere end rigeligt!

Indsamlet materiale

Det er efter disse lange overvejelser væsentligt at bemærke, at BDE overhovedet ikke har fået lov til at betræde et arkiv eller bibliotek endnu! Og selv om han uden tvivl næsten er ved at sprænges af nysgerrighed, ja så må han pænt vente lidt endnu. Lad os se hvorfor: Hans situation er, at han har indsamlet en masse materiale - breve, attester, postkort, billeder, ikke placerbare dokumenter osv. og, at alt dette materiale er grovopdelt i læg/omslag. Efter valget af nummersystem er den grove opdeling ikke længere nok: Det indsamlede materiale skal så småt placeres "de rigtige og blivende" steder.

Det vil være fornuftigt i denne fase at oprette såkaldte personregistreringsblade, i første omgang for personerne i anetavlen, men siden også for søskende. I handlen kan man købe sådanne personregistreringsblade, og det er min opfattelse, at de eksisterende udgaver er tilstrækkelig til de første indledende undersøgelser. De fleste vil hurtigt opleve, at en eller flere detaljer ved bladene føles uhensigtsmæssige. Det er **helt normalt** efterhånden at udvikle sit eget registreringsblad, og dette kan vel at mærke sagtens lade sig gøre uden, at alle allerede udarbejdede blade skal kasseres. Det er vigtigt ikke at ændre nummersystemet - men udformningen af registreringsbladet vælter ikke noget som helst.

Og nu til placering af det indsamlede materiale: Det styrende er principielt den valgte nummersystematik. Men ak - det er kun en beskednen del, der lader sig placere logisk inden for disse rammer.

Det klassiske eksempel er vielsesattesten, som den traditionelle mandsdominerede genealogi naturligvis uden nærmere overvejelse lader placere under mandens nummer. Enhver kommentar er overflødig!

Ofte bringes det i forslag at kopiere. Vel nok, men det vil hurtigt vise sig at være helt uoverskueligt. Tænk blot på det omfangsrige skifte med angivelse af begge ægtefæller og deres 4 børn!

Mængden af attester og dokumenter, som direkte knytter sig til de behandlede aner, bør kun placeres ét sted og, hvor der er behov, bør der anføres henvisninger til den fysiske placering. Til disse henvisninger er det ovenfor omtalte registreringsblad ganske fortræffeligt.

Inden vi kan lade vor ven BDE gå videre, er der (naturligvis) opstået et nyt problem: Han har truffet en række beslutninger af væsentlig betydning for hele hans slægtsforskning. Det er yderst vigtigt, at alle disse beslutninger nedfældes: "Jeg har bestemt, at alle dåbsattester anbringes sådan og sådan, alle skilsmissebevillinger sådan og sådan osv."

Alle disse beslutninger skal indgå i en art vejledning til benyttelse af materialet, en vejledning som skal sikre,

- at man selv hele tiden træffer konsekvente valg
- at andre på et eller andet tidspunkt kan overskue den anvendte systematik.

Placeringen af det indsamlede materiale giver andre problemer: Det er dels således, at noget materiale - eksempelvis billeder og mulige tilhørende negativer - stiller særlige krav til opbevaring, dels således at man efterhånden får samlet så meget sammen, at det bliver helt uoverskueligt, hvis det holdes sammen ét sted. Det er en ganske delikat sag - på den ene side er det netop de "gamle papirer", der gør det hele spændende - også for andre at blade i - på den anden side er det hurtigt uoverskueligheden, der er fremherskende.

Dertil kommer, at en del af de kilder, man indsamler ud over den "snævre" familiemæssige dokumentationsværdi, også har en bredere dokumentationsværdi.

Eksempel: Det er ganske normalt, at mange slægtsforskere indkøber hele kirkebøger fra sogne, hvorfra de har mange aner. Ingen ville vel drømme om, at placere 16 mikrofilmkort i et omslag ved eksempelvis ane nr. 7. Nej vel! Her er tale om en kilde med så mange forskellige oplysninger, at den holdes helt for sig selv, som noget man hele tiden kan slå op i.

Med fare for nu at blive udråbt til djævelens advokat siger jeg: Hvorfor dog ikke lade alle kildeuddrag indordne på samme måde: Som de kilder de nu er, kronologisk ordnet, kil-

detype for kildetype. For mig at se rummer ordningsmåden en række fordele:

- 1) Kildematerialet bliver lidt mere fleksibelt og kan hurtigt bringes til anvendelse, hvor det aktuelt er relevant.
- 2) Man får bedre et samlet overblik over allerede indsamlet kildemateriale - unødvendigt dobbeltarbejde undgås.
- 3) Man forebygger en ellers uundgåelig overfyldning af mapperne med de egentlige slægtsdata.

Larmende ærlig må jeg da erkende, at der også viser sig ulemper:

- 1) Slægtsmappen bliver lidt mindre "spændende" at se igennem for andre.
- 2) De relevante data er ikke altid "lige ved hånden".

Skal jeg fortsætte med at være djævelens advokat må det blive med følgende sammenfatning:

- 1) Dokumenter, attester mm. med direkte relation til mængden af aner placeres efter et konsekvent system i forbindelse med anetavle og personregistreringsblad.
- 2) Alle kildeudskrifter, kopier osv. placeres i særlige samlinger af kilder efter type og i kronologisk orden.
- 3) Alle ting, der kræver særligt hensyn - fotos, lydbånd (og møbler, genstande for den sags skyld) placeres efter hver tings særlige behov.
- 4) Notater fra telefonsamtaler, breve mm. anbringes i en særlig række, ordnet kronologisk. Eksempelvis vil det være meget let at genfinde BDE's telefonnotat citeret i 1. del af denne artikel, hvis det med det samme blev forsynet med dato.

Ved at acceptere denne (kedelige ?) ordningsmåde undgår man alle overvejelser/fristelser om eventuelt at splitte logisk sammenhængende brevsamlinger op, lige så fotos indklæbet i albums osv., osv.

Det afgørende ved alt dette må være, at der gennem den valgte nummersystematik er skabt et samlende ophængspunkt, som muliggør, at alle informationer på et hvilket som helst tidspunkt kan genfindes uden først at skulle igennem et langsomt kørende vaseprogram med betegnelsen "hvor var det nu, jeg satte det ind ?".

For flere af de ovenfor anførte problemer gælder det, at de i slægtsarbejdets indledende faser kun vil være følelige i begrænset omfang. Men det afgørende er, at man er forberedt på - har taget højde for - at disse problemer kan opstå.

Det gælder også det følgende: Kun ved det allerførste indsamlingsarbejde vil det være muligt straks at kunne placere de fundne informationer i de korrekte slægtsammenhæng. Hurtigt viser det sig, at en række personer kun er "mulige", "sandsynlige relevante personer". Ofte vil man - navnlig i indsamlingerne fra arkiverne i større eller mindre omfang være i den situation at skulle udforske flere slægter, før den rigtige findes. Det kan være en ganske langvarig proces - og i al den tid, hvor tingene er uafklarede, må alle mulige personer kunne findes frem.

Det enkleste er - ud over naturligvis at lave skitser over hypoteserne - at opbygge et alfabetisk kartotek over "mulige personer".

Ofte vil man støde på et navn, som ser interessant ud, men som ikke lige her og nu kan underkastes analyse. Frem for den berømte lille lap (x 100!) er et sæt af alfabetiske kort så langt at foretrække.

Det var mange forhold - og mange af dem næppe aktuelle i de tidligste stadier. Men de kan være det allerede her, og de bliver det med usvigelig sikkerhed siden hen!

Indsamling af oplysninger, fortsat

3. fase: Indsamling fra biblioteker.

Det turde være indlysende for enhver, at unødigt dobbeltarbejde skal undgås. Nøje gennemgang af foreliggende trykt litteratur er derfor absolut påkrævet. Det kunne måske være rimeligt at påpege, at gennemgang af trykt litteratur til stadighed må foretages: Det kan være, at der i begyndelsen af undersøgelsen ikke forelå relevante trykte stamtaf. Men sandsynligheden for "bid" er selvsagt større, når der er 19 navne på aner i hus!

Fotokopier af trykt litteratur placeres i en særlig række, alfabetisk efter forfatters navn/slægtsnavn.

4. fase: Indsamling fra andre slægtsforskere. Den sunde fornuft fra 3. fase bør være lige så fremherskende i denne fase, hvor det gælder om at komme frem til, hvorvidt andre slægtsforskere har beskæftiget sig med blot dele af ens aner. Kontaktmulighederne er mangfoldige - lige fra den tilfældige snak over en kop kaffe i landsarkivets frokoststue til den mere formelle efterlysningsrubrik i "Hvem Forsker Hvad?".

5. fase: Indsamling af oplysninger fra arkiverne.

Endelig - langt om længe nåede vi frem til "alle de spændende gamle protokoller". Mange har givetvis følt vejen uendelig lang - og til det er kun at sige, at det er en lang vej!!! Men jo grundigere forberedelser jo bedre!

Det er ikke meningen at gå i enkeltheder med arbejdet med de relevante kilder. Men generelt kan følgende gode råd formuleres:

- 1) Opstil gerne på forhånd så nøje krav som muligt til identifikation. Gerne et skema med minimumskrav. Det kan virke stift - men specielt for nybegyndere er det gunstigt at have noget konkret at forholde sig til.
- 2) Det absolut væsentligste ved arkivararbejde kan udtrykkes med ét enkelt ord: Disciplin! Kunsten at holde sig til det, man har bestemt sig til, til netop det; det skulle dreje sig om den dag. Jeg har i min tid mødt adskillige slægtsforskere, der gik hjem efter en hel dags arkivararbejde med spørgsmålet hængende i luften: Hvad var det egentlig, jeg kom for?
- 3) Sørg for at have alle relevante data med og forbered dagens arbejde så grundigt som overhovedet muligt.
- 4) Selv om det kan forekomme enkelte at være frås, så er det alligevel klogt at ofre notatpapir således, at notater om forskellige aner holdes på forskellige ark papir. Det muliggør, at man kan foretage en helt nødtørfug ordning i omslag, hvis man af en eller anden grund ikke har tid til renskrivning, når man kommer hjem. Smag

og behag er naturligvis forskellig, men jeg foretrækker at skrive så pænt i mine kildeafskrifter, at jeg ikke behøver at foretage renskrivning. Jeg orker det ganske enkelt ikke.

Ved afskrifter af kilder må man være konsekvent ved valget af afskriftsform: Helt ord- og bogstavret eller en eller anden tillempet facon. Efter min mening skal det være helt ord- og bogstavret.

- 5) Eftersom man kun yderst sjældent straks finder det, man søger - jf. ovenfor - er det påkrævet, at man altid skriver ned, hvad man har gennemgået for at komme frem til en løsning. Det sparer unødigt dobbeltarbejde, og det letter, når man ved aftenkaffen og portvinen tilrettelægger næste dags slag.

Arkivarbejde er vanskeligt og kræver sine særlige hensyn. Men det vil altid være forbundet med dyb fascination og respekt at se og lugte de gamle bøger.

111bage er vist så kun endnu det at sige: HUSK KILDEHENVISNINGER!

Bearbejdning af indsamlede oplysninger

6. fase.

Som det er understreget tidligere, skal opstillingen i faser ikke opfattes således, at man strikt bevæger sig fra den ene fase til den anden. Det praktiske arbejde vil være en stadig vekslen mellem forskellige arbejdsmetoder: Oplysningen i kirkebogen, der kontrolleres i den trykte stamtavle, den

nyerhvervede viden, der sendes til fornyet forespørgsel i familien osv.

Det praktiske arbejde vil være en blanding af succes og stilstand, men ikke nødvendigvis fiasko.

Naturligvis kan man træffe ind i en fiasko = konkret fejl eller misforståelse. Men det er helt sikkert, at man selv kan gøre meget til at undgå fiaskoerne. Vigtigst i denne forbindelse er at lægge ambitionerne på hylden, glemme drømmen om den hurtige succes med aner tilbage til 1650. Genealogi i almindelighed stiller gigantiske krav til omhu, identifikation osv. Men genealogi før 1850 stiller om muligt endnu større krav - krav de allerfærreste slægtsforskere med 4 måneders erfaring er i stand til at honorere. Sæt et mål - f.eks. udredning af anerne tilbage til 1893 og stop så og gør status, kontrollér og revider det udførte arbejde og få gerne en anden slægtsforsker til at gennemgå resultaterne. Dette sidste som en gentagelse af den gamle historie om de 4 øjne

Det at stoppe og revidere gør det jo ikke umuligt siden hen at fortsætte. Og ønsker man "at fylde kød på", ja, så er det nok klogt at begynde i tide og ikke vente til skelettet er færdigt - thi det bliver det ALDRIG. Men eftersom dette alene skal være et indlæg om at påbegynde slægtsforskning, skal jeg undlade at grave yderligere i den følelsesladede sag!

Allerede i de tidligste faser opstår en række spørgsmål, som kort skal berøres:

1) Skal der laves alfabetisk register over alle personer i undersøgelsen - ikke blot aner/anners søskende, men også faddere/forlovere/tjenestefolk i folketællinger osv.?

2) Skal der foretages indskrift med blyant indtil endelig identifikation er foretaget og først derefter med blæk?

3) Hvor mange oplysninger skal indføres i anetavlen? Anetavlen er kun en oversigtstavle, og der er begrænset plads.

Eftersom det er en oversigt, skal man passe på med f.eks. stillingsbetegnelser: Meget vel kan personen være husmand, da man første gang finder ham - men siden er han måske blevet gårdmand - og hvad så?

Efter min mening bør anetavlen kun rumme helt rå data fødsel/dåb - død/begravelse og navn (kvinder med fødenavn). Ved angivelse af data bør man betænke, at det før 1812 kun i sjældne tilfælde vil være muligt at få fat i fødselsdagen. Dåbsdagen er det eneste, der står oplyst i kirkebogen. En løsning kan være at beslutte, at alle anførte datoer er fødselsdatoer med mindre en eller anden

særlig markering angiver, at der er tale om en dåbsdato. Derved bevarer anetavlen sin værdi som et hjælpemiddel til hurtigt at kunne danne sig et overblik over slægten. Det er mange forhold, der er berørt ovenfor - og mange flere kunne føjes til. Men det turde være de væsentligste problemer i de indledende faser.

Mit afsluttende råd til de, der overvejer at anvende EDB til deres slægtsforskning: Påbegynd arbejdet på papir og fortsæt således i hvert fald 3-4 måneder. Føl problemerne på Jeres krop og overvej så, hvorledes problemerne kan løses i Jeres program. Og begynd først derefter at overføre alle data til EDB. Jeg tror, det kan betale sig.

Erik Kann

Hildursgade 9, st.tv.

2100 København Ø

39 39 62 49

pr. 1. december 1993

Johan Jepsensvej 1

2830 Virum

Ombygningen på Landsarkivet i Viborg

Kulturministeret har afsat penge til udvidelse og ombygning af Landsarkivet for Nørrejylland. For 1,9 mill. kroner er Ekcerserhuset ved siden af Landsarkivet blevet købt og overdraget arkivet den 15. okt. 1993. I bygningen skal der efter en større renovering indrettes magasiner. Med ibrugtagningen af det nye magasin er en større omrokering planlagt i løbet af 1994. For at standse det store slid på de originale kirkebøger, vil kirkebøger efter 1814 efterhånden kunne blive udlånt på mikrokort, og de meget mere fyldende originale kirkebøger vil så kunne flyttes i magasin og derved frigøre en del plads i hovedbygningen. Det bliver så muligt at etablere en større læsesal. En foredragssal, cafeteria og nye udstillingslokaler indgår også i overvejelserne. I forbindelse med disse ændringer er det ikke utænkeligt, at det kan blive nødvendigt at lukke arkivet for publikum i en kortere periode i det kommende år.

Spørgsmål og svar om KIP- programserien

af Elsebeth Paikin

Der er kommet mange spørgsmål om KIP-programmerne, og nogle af spørgsmålene - og svarene - kunne tænkes at være af interesse for andre end lige netop dem, der stillede dem.

Tidsfrist for indtastninger

Mange har afholdt sig fra at få KIP til indtastning, fordi de ikke mente, at de kunne få tid til at gøre en indtastning færdig inden for en rimelig tid. Nogle har spurgt direkte, hvad der skete, hvis de fik KIP, gik i gang med en indtastning, og så af en eller anden grund gik i stå.

Spørgsmål: Vil DIS eller DDA (Dansk Data Arkiv) så stille krav som f.eks. at indtastningen skulle gøres færdig inden en bestemt dato? Ville der pludselig komme en regning - KIP er jo gratis, men med den ene betingelse, at kopi af indtastninger skal deponeres hos DDA?

Svar: Nej! - Der kommer ingen ekstraregning og ingen krav om færdiggørelse. Man kan bruge den tid, man har behov for.

Hvis man af en eller anden grund går i stå midt i arbejdet og kan forudse, at man ikke får den fornødne tid til at gøre indtastningen færdig, kan man tage kontakt til DDA for at høre, om DDA vil modtage en kopi af den ufuldstændige indtastning.

Indtastning af kilder er et tidskrævende og stort arbejde - og frivilligt. Baggrunden for betingelsen om aflevering af kopi til DDA (og drivkraften for det arbejde, der er lagt i Kildeindtastningsprojektet - SAKI, KOKI, KIP og Kildeoversigten) er ønsket om

at det store arbejde mange udfører kan komme andre til gavn

at lette adgangen til indtastninger

at sikre mod dobbeltarbejde (dvs at flere uafhængigt af hinanden indtaster samme kilder i stedet for at samarbejde f.eks. ved at fordele arbejdet og evt. hjælpe hinanden med korrekturlæsning eller lignende)

at sikre det store arbejde for eftertiden

at sikre mod at nogen bruger andres indtastninger til kommercielle formål, f.eks. salg af indtastningerne på tryk.

Alt dette opfyldes ved aflevering af kopi til DDA!

Hvem "ejer" indtastningerne?

En del **spørgsmål** har drejet sig om rettigheder eller "ejendomsforhold" i forbindelse med indtastninger af kilder i KIP, f.eks. om en indtaster må give sine indtastninger videre til bekendte eller til lokalhistoriske arkiver.

Svar: Den, der har udført det store arbejde med indtastning af kilder, kan frit disponere

over sine filer med indtastninger. Dvs filerne, der indeholder indtastningerne, kan - hvis man ønsker det, videregives til andre på diskette eller i udskrift. KIP-programmet må imidlertid ikke videregives til andre, fordi licensbetingelserne for udviklingsværktøjet kræver dette. KIP-programmet må kun udsendes af mig (og DDA efter bestemte retningslinjer).

Der er derfor forskellige muligheder for videregivelse af KIP-indtastninger:

1. Til dem, der selv har KIP eller KIP-L (Læseprogrammet), kan man sende KIP-filerne kopieret ud direkte fra KIP (via menuvalgene: *Diverse* | *Kopier*). De kan så indlæses direkte i KIP uden problemer. Derved får vedkommende alle mulighederne for søgning, udskrift m.v.
2. Til dem, der ønsker at indlæse de indtastede data i eget databaseprogram, bruger man konverteringsprogrammet, der følger med KIP. Filerne kan med dette program konverteres til Paradox 3.5 eller kommaseparerede filer, som kan indlæses i et databaseprogram.
3. Til dem, der ikke har noget databaseprogram, er der to muligheder:
 - a. man kan vælge en udskrift fra KIP og sende den til printer eller til en fil, som kan hentes ind i en teksteditor eller et tekstbehandlingsprogram.
 - b. Den, der ønsker KIP-indtastningerne, kan bestille KIP eller KIP-L (se under punkt 1).

Hvorfor fylder KIP så meget?

Indrømmet! KIP-programmerne fylder meget. Men med KIP får man så at sige et databaseprogram med alle de fordele og faciliteter, man får med Paradox, dvs alle funktioner er de samme, men KIP kan kun anvendes til det specifikke formål at indtaste kilder, hvorimod Paradox kan bruges til alt, hvad man finder på.

Paradox fylder installeret 4,5 Mb og den del af KIP, der svarer til Paradox fylder 3,5 Mb. (Det er i alt væsentligt programmerings-sproget, der ikke følger med). Dertil kommer konverterings- og sogneprogrammet - og naturligvis selve programmet KIP med alle tilhørende filer (f.eks. 2 for hver folketælling).

Jeg er ikke programmør, så da der var behov for et indtastningsprogram, lavede jeg et så godt som jeg nu kunne. I og med det er udarbejdet i Paradox' udviklingsværktøj, er funktionen god og programmet letanvendeligt.

Kan man bruge andre programmer end KIP?

KIP er - som det tidligere er blevet understreget - udarbejdet til hjælp for dem, der ikke har et databaseprogram, der ikke ønsker at investere penge i et sådant, eller som ikke ønsker at bruge tid på at sætte sig ind i brugen af et databaseprogram.

Alle, der har et godt databaseprogram, anbefales at bruge dette - og de kan f.eks. få SAKI Vejledningen fås ved henvendelse til KOKI eller DDA.

I SAKI Vejledningen er strukturerne ("op-skriften") til både grundmodellen og den udvidede model for folketællinger, kirkebøger, matrikler og lægdsruller. Ønskes strukturer til andre kilder vil disse muligvis kunne blive udarbejdet af SAKI.

Man kan også ved henvendelse til KOKI eller DDA få skabeloner (= tomme filer, der kopieres ind på harddisken, og som man derefter kan indtaste i direkte) til forskellige databaseprogrammer. Findes skabelonen ikke allerede til et ønsket databaseprogram eller til bestemte kilder, vil KOKI søge at få lavet en sådan.

Hvad gør jeg, når filen er for stor til at kopiere ud på en diskette?

Det kan anbefales at holde øje med filens størrelse. Indtastede kilder fylder ret meget, og derfor er der i KIP i menupunkterne Diverse; Diskplads mulighed for at se, hvor meget filen fylder.

Jeg er begyndt at sende et public domain (gratis) program ud med KIP. Det hedder SLICE og opdeler store filer, så de kan gemmes på et antal disketter. SLICE ligger nu også på DIS-UTIL-disketten.

Hvis man for sent opdager, at filen er blevet for stor, kopierer man den hen et andet sted på harddisken (stadig via KIPs kopieringsfunktion) - evt et underbibliotek (sub-directory). Herfra kan man så kopiere en stor fil ud på flere disketter ved hjælp af SLICE. Opdager man i tide, at filen er ved at nærme sig loftet (når den er ca. 1,2 Mb - hvis disketten rummer 1.44 Mb - fordi der følger

flere filer med, når man kopierer), kan man selv dele filen op på følgende måde:

1. Man kopierer filen (der endnu ikke er færdig) ud på diskette, som om den var færdig.
2. Man sletter data i filen, som om den var færdig.
3. Derpå fortsætter man indtastningen fra det sted, man kom til inden pkt. 1 og 2.
4. Hvad angår løbenumrene kan man vælge en af følgende muligheder:
 - a. Man fortsætter med det løbenummer, man kom til (det vil så ikke være muligt at holde øje med om post- og løbenummer svarer til hinanden - hvorfor en af følgende muligheder nok er at foretrække)
 - b. Man begynder forfra med 1,2,3...
 - c. Man fortsætter med f.eks. 1001, 1002, 1003.... (forudsat at man ikke i første del af indtastningen er kommet op over 1000 - i så fald kan man naturligvis vælge 5001 eller lignende).

Når sådanne filer indlæses (først del 1, så del 2), vil de lægge sig i forlængelse af hinanden, og dermed blive samlet.

I næste version af KIP vil man bl.a. kunne renummerere løbenumrene - f.eks. når man er færdig med en indtastning og har tilføjet nogle glemte personer med løbenumre 5,1 og 5,2. Renumereringen vil så ændre samtlige løbenumre, så de bliver fortløbende - og kommer til at svare til postnumrene. Dette vil også medvirke til at udskrifterne bliver pænere, fordi løbenumrene ikke længere behøver at blive udskrevet med decimaler. Dette kan også bruges ved delte filer.

Elsebeth Paikin

Kildevænet 37

2100 København Ø

39 27 24 33

Alternativt filmlæseapparat

af Niels Gjermandsen

Jeg blevet opmærksom på de mange problemer, der er med læsning af film og microkort. Også, når jeg selv skal læse de ruller med film, jeg har liggende.

Mange har klaret sig med at klippe rullefilmene op, og så læse dem i de almindelige microfich læseapparater, eller også trække filmen gennem microfich-læseapparatet. Dette er en brugbar nødløsning.

Film læsere til 35 mm film er for det første meget dyre, og brugte apparater er næsten ikke til at finde, derfor gjorde jeg nogle forsøg, og derved fik jeg nogle erfaringer, som jeg hermed giver videre.

Jeg blev for nylig opmærksom på, at et almindeligt foto-forstørrelsesapparat måske kunne bruges, altså sådan et som fotoamatører og fotografer bruger, når de skal lave papirkopier fra deres film. Samtidig med de problemer jeg konstaterede, har jeg angivet nogle løsningsmuligheder, som kan bruges og udføres.

1. Filmen er svær at håndtere, da der ikke er en spoleholder - kan løses med et par stykker kraftigt ståltråd til at hænge spolerne på.

2. Forstørrelsesgraden af filmen kræver, at man skal have et optik (linse), der kan forstørre til meget store størrelser, ellers skal man have lange arme for at nå op til filmen.

Dette kan løses med et specielt optik, som kan anskaffes til mange forstørrelsesapparater hos brugt-fotoforretningerne til en rimelig pris.

3. En af fordelene ved fotoforstørrelsesapparatet er, at det giver nogle meget skarpe billeder på pladen, hvis der bruges et stykke hvidt papir, der er glat som underlag.

4. En anden ulempe er den, at der kræves et rimeligt mørkt rum, da lyset ikke er så kraftigt i apparatet. Men her kan man jo igen bruge et stykke kraftigt ståltråd som kan bære et mørkt tæt gardin, så er der jo en læsekasse.

5. Der mangler et spolehåndtag - dette kan også laves, hvis man syntes, det er et problem, men man kan leve uden, da spolerne glider let på et stykke tykt ståltråd som aksler.

Foto forstørrelsesapparatet er godt og et billigt spolefilm-læseapparat til hjemmebrug dog lidt primitivt, men det giver en meget høj kvalitet af læseligheden. Samtidig kan det forstørrede billede tale, at man bruger lup for yderligere forstørrelse af teksten.

Niels Gjermandsen

Sirgræsvej 130

2770 Kastrup

31 51 27 05

Cumberland Tree

af Jens Verner Nielsen

Jeg har arbejdet lidt med det slægts-forskningsprogram, Politikens Computer-klub tilbød på månedens diskette i maj. Det hedder "CUMBERLAND TREE: The Easy Family Tree Program - Ver. 3.3" - i det følgende kaldet CTREE. Programmet hed tidligere EASY-TREE.

Det er en shareware-udgave næsten identisk med det komplette program, som modtages med en trykt manual efter registrering, der koster 44,- US\$.

Såvel skærmdialog som udskrifter er på engelsk, og da udskrifterne dannes uden brug af separate formfiler, vil de kun yderst vanskeligt kunne oversættes til dansk.

Omfang og indhold

Det er nemt at installere programmet på harddisken fra disketten, men det kan hurtigt vise sig, at være et meget hukommelseskrævende program. Hvis der allerede er indlæst andre, residente programmer i hukommelsen, kan det gå ned. Det kræver mindst 640 Kb RAM. Ved afvikling fra Windows opstår der ikke problemer med hukommelseshåndteringen.

CTREE håndteres ved menuer kaldt frem af funktionstasterne. Der er menuer for filhåndtering med angivelse af brugernavn, skift af drev og underkatalog, tømning af

datafiler og udgang til DOS, for editering med indskrivning af vielser, af noter, tilføjelse af børn og sletning af personer, for omorganisering af børns eller ægteskabers rækkefølge, for forskellige udskrifter og opsætning af printer og endelig en menu med hjælpefunktioner som backup, redigering af stednavnelisten og udskrift af manualen.

Inddatering

CTREE er organiseret i familiegrupper. Hver ny person skal indtastes som medlem af en familie, og hver familie har enten mand eller hustru som nøgleperson. En ny person forsynes automatisk med et RIN-nummer (Record Identification Number). Hvis en af ægtefællerne slettes igen, vil alle børn straks blive fjernes fra familien. De slettes ikke i datafilen, men kan tilføjes igen en af gangen. Nederste linie i rækken af børn er til tilføjelse af et yderligere barn. Der kan højst være 20 børn i familien. En fejl i programmet gør, at det ikke altid lykkes at kalde det rigtige barn frem som ny nøgleperson. Hvert skærmbillede kan vise 10 børn. Ønskes barn med f.ex. nummer 12 kaldt frem som nøgleperson, bliver det barnet fra første skærmbillede, der kaldes frem!

Den normale indskrivningsskærm viser hele familien med nøgleperson, ægtefælle, forældre og børn med tilhørende stamoplys-

ningerne. Den er overskueligt, men lidt sammentrængt opbygget.

Farverne udnyttes godt til tydeliggørelse. Ved indskrivning af en ny person fremkommer der et indskrivningskort med felter til køn - hvor < ? > accepteres, hvis det er ukendt - samt for- og efternavn. Der er kun et felt til hvert navn, men de er lange, og søgninger finder også dele af et sammensat navn uden hensyn til, om der er anvendt store eller små bog staver. Børn får automatisk tildelt faderens efternavn, men det kan om fornødent rettes.

Der er et datofelt til hver af hændelserne fødsel, dåb, død og begravelse og desuden til de specielle mormon-hændelser. Kun i formatet DD.MM.ÅÅÅÅ bliver datoen fundet og anvendt i udskrifter. Der er een og kun en - stedsangivelse til hver hændelse. Stednavne gemmes i et særligt register, der kan kaldes frem i en pop-up-menu til aflastning ved senere indskrivninger af samme stednavn. De forsynes med et nummer, og dette kan fremover kalde det fulde stednavn frem. Ellers er der hverken stavekontrol ved navneindskrivning eller datokontrol til sikring af korrekthed og ensartethed.

Vielsesoplysninger med dato og sted indskrives på et særligt skærmbillede. Der er plads til 8 ægteskaber til hver person. Vielsesoplysninger vises ikke på den normale indskrivningsskærm. Hvis den ene ægtefælle er ukendt, accepteres < ? > som indtastning, så børn kan tilknyttes den anden ægtefælle. Også noterne skal kaldes frem fra en af pop-up-menuerne. Der er kun afsat plads til 10 liniers noter pr. individ.

Nye underbiblioteker til flere familier skal oprettes fra DOS, men fra programmet kan der overføres nye, tomme datafiler til underbibliotekerne. Der følger en eksempelbase på 27 personer med til at øve sig på.

Hjælpefunktioner

Overalt i programmet giver pop-up menuer instruktive hjælpetekster til det aktuelle sted i programmet. Alle skærmbilleder har tydelige angivelser af, hvordan man kommer tilbage i programmet eller videre til øvrige tilgængelige funktioner. Man bliver hurtigt fortrolig med programmets særlige muligheder og funktionsmåder. En næsten komplet manual på 24 sider følger med programmet til læsning eller udskrivning fra disketten.

Håndtering og søgning

Fra den normale indskrivningsskærm kan en ny nøgleperson findes ved søgning på navn eller dele af navn eller på RIN. En liste med søgeresultatet vises og personen overføres nemt. Der er også mulighed for at kalde en tavle med et anetræ med nøglepersonen som proband frem. Med piletasterne hoppes der rundt i træet til den ønskede nye nøgleperson er fundet.

Udskrifter

CTREE giver valgmulighed mellem en række udskrifter, men det er ikke muligt selv at definere rapporter med selvvalgt indhold. Alle udskrifter er formateret til det amerikanske 11" papirformat, men der er ikke problemer med det danske tegnsæt i udskrifterne. Når en udskriftsform er valgt, skal der vælges dannelse af rapporten, hvorefter der er valgmulighed mellem udskrift på skærm

eller til printere. Printerudskriften er f.eks. ved stamtræet meget langsommelig. Der er mulighed for et stamtræ med fire generationer pr. side i et selvvalgt antal generationer med en lidt vanskelig opsætning, en anetavle med probanden øverst og hver generation efterfølgende i op til 20 generationer, en meget småt skrevet 14 generationers efterkommerliste, som gentager alle efterkommere flere gange ved anesammenfald og endelig af familiegupper i serier på op til tredivede.

Foruden udskrift af tidslinier og statistik over beregninger af forskellige pudsige gennemsnit er der mulighed for udskrift af forskellige lister i alfabetisk orden, dato- eller nummerorden. En nyttig liste viser manglende oplysninger med alle personer. Desuden kan der udskrives lister med de oplysninger, der anvendes af mormonerne.

Øvrige funktioner

CTREE har den helt nødvendige mulighed for dataudveksling via GEDCOM, men kun for registrerede brugere, der også modtager den komplette manual sammen med seneste udgave af programmet. Programmet er forsynet med en skærmslukker.

Konklusion

Det er et lille, enkelt og rimeligt overskueligt program, der er nemt at lære for den begynder, der ikke er generet af det engelske i hjælpetekster og udskrifter. De skabte data kan så evt. efter registrering overføres til et af de mere avancerede slægtsforskerprogrammer - der faktisk kan fås til samme pris som det registrerede CTREE.

Jens Verner Nielsen

Bagergyden 1

6470 Sydals

74 41 55 80

Mangler DU en computer ???

Mangler DU en ekstra computer ???

Mangler DU en computer til slægtsforskning ???

XT- 640 Kb RAM - 32 Mb disk - EGA monoskærm - køreklar med BK kr 995,-.

386 4 Mb RAM - 122 Mb disk - VGA farveskærm - mus - køreklar kr 6000,-.

Alt derimellem sammensættes efter aftalt behov og pris.

Internt telefonmodem kr 500,-.

Har du andre eller specielle ønsker, så ring, fax eller skriv og spørg:

Knud Spangsø, Rs. Hougaardsvej 13, 8900 Randers - Tlf og Fax 86 41 20 65.

DOS, Hvad er det - Hvad betyder det for mig ?

af Knud Spangso

Fortsat fra sidste nummer

I 1989 kom et andet firma på banen. Det var Digital Research, som lancerede DR-DOS 5.0. Den lignede overhovedet ikke de kendte versioner i kommandoer og anvendelsesmåde, men den kunne udnytte den extra RAM som de første 286-maskiner (kaldet AT'ere) var udstyret med. Indtil nu kunne ingen af DOS-versionerne håndtere mere end 640 Kb RAM. De "hurtige" 286-maskiner var gerne forsynet med 1024 Kb RAM, og de overskydende 384 Kb blev betegnet som EXTENDED RAM, altså udvidet hukommelse. I denne udvidelse blev så styresystemet lagt op ved opstart af maskinen, så man fik næsten 600 Kb fri til arbejdsprogrammer. Som eksempel kan nævnes at et spil som "Hugo" kun kunne startes fra et menusystem, hvis denne RAM-udnyttelse var til stede, ellers var der simpelthen ikke tilstrækkeligt med fri RAM til, at køre "Hugo".

I april måned 1991 kom nemlig så Micro Soft's svar i form af MS-DOS 5.0. Her var alle erfaringerne fra tidligere DOS-versioner tilpasset den nye generation af maskiner, som de endnu hurtigere 386-maskiner og de få 486'ere, som da var kommet på markedet. Med 386'erne fik man en teknisk anderledes ordning på hukommelsen, så man under skærpede omstændigheder kan komme helt op over 620 Kb til programmer.

Samtidig havde den indbygget flere ny faciliteter, blandt andet at man kunne "fortryde" en sletning eller en formattering ("Undelete" eller "Unformat"). Også det nye disketteformat 2.88 Mb var direkte understøttet af DOS-version 5.0.

Et halvt år efter, i september måned, lancerede IBM den danske version af DOS 5.0, og denne version plejer jeg at anbefale som den optimale DOS-version til en 286'er.

I marts måned i år kom så den sidste nye, nemlig MS-DOS 6.0. Den har yderligere finesser indbygget, men bør ikke benyttes på maskiner mindre end 386. Den ydnytter hukommelsen til det yderste, og kan komprimere data, så harddisken virker dobbelt så stor. Denne funktion er tidligere kommet på markedet under navne som *Stacker*, *X-tra drive* og nu altså som DOS-tilbehør under navnet DOUBLE SPACE. I praksis betyder det, at maskinen, når den skal læse eller skrive data på harddisken, bliver langsommere, men "gevinsten's" bagside er til at leve med. Om der direkte er fejl i MS-DOS 6.0 ved jeg ikke, men der er i hvert fald allerede kommet en rettet udgave med versionsnummer 6.2. Den har fildato 11. august 1993, så den er i hvert fald nyere end første del af denne artikel. Version 6.2 indeholder en udbygning og en justering af nogle af de faciliteter, der var nye i version 6.0.

Kort opsummering: Filen COMMAND.COM er vokset fra 16.276 bytes i version 2.11 til 54.928 bytes i version 6.20, så man kan tydeligt se udviklingen, og det er måske lettere på denne baggrund at forstå, at en nyere DOS ikke ubetinget er et fremskridt. Man må først erkende, hvilken maskine DOS skal betjene.

Har du en XT - 8088, så er løsningen IBM-DOS 3.30 Dansk. Er det en Commodore, er det Comm-DOS 3.31, hvor Commodore har udviklet en speciel tastaturfil, for at systemet kan arbejde med danske karakterer og Brother's Keeper samtidig, og kalender og maskinhastighed kan styres. Der findes INGEN genvej for disse, kun originale drivere.

Har du en 286 maskine med 640 Kb RAM,

er svaret det samme, men har du den udvidede 1024 Kb RAM, bliver anbefalingen IBM-DOS 5.0.

DOS-versionerne 6.0 eller 6.2 er KUN for 386 og 486 (og pentium, hvis man har vundet i Lotto fornylig !). De kan bruges på 286, men KUN hvis man absolut skal bruge funktionen med dobbelt harddisk-plads, ellers IKKE.

Alle DOS 4.01 (4.0 eksisterer reelt ikke) versioner er uegnede i forbindelse med Brother's Keeper, og formodentlig også andre programmer.

Har du problemer, så ring eller skriv gerne til mig.

Knud Spangso

Rs. Hougaardsvej 13

8900 Randers

86 41 20 65

Oversigt:	Hvem:	Fildato:	Sidste tilføjelser:
Ver 2.11	IBM og MS	29-10-1981	5.25" disketter 160 Kb
3.0	IBM og MS	14-08-1984	Mulighed for 1.2 Mb disketter
3.0	IBM og DOS	21-06-1983	Nationale sprogfiler
3.1	IBM og MS	10-11-1984	Nu også til netværk
3.2	IBM og MS	30-12-1985	Også til 3½" disketter (720 Kb)
3.21	Commodore	7-07-1986	Specielle Commodore-tricks
3.3	IBM	18-03-1987	Første version på dansk
3.3	Copam	24-07-1987	Identisk med IBM på engelsk
3.3	MS	2-02-1988	Stadig på engelsk
3.31	Commodore	13-06-1988	Specielle Commodore kommandoer
4.01	IBM	29-08-1988	Harddiske over 32 Mb kan nu køres som en partition
4.01	MS	30-11-1988	Udnyttelse af RAM over 640 Kb
5.0	DR	1989	Identisk med IBM
4.01	HP	11-09-1990	2.88 Mb disketter og udnyttelse af det høje RAM lager
5.0	MS	9-04-1991	Indbygget "Doublespace", virustest og backup funktioner.
5.0	IBM	24-09-1991	
6.0	MS	10-03-1993	
6.20	MS	11-08-1993	

IGI på CD- Rom

af Arno Guzek

L angt om længe har PC teknikken også fundet vej til Mormonkirken her i Danmark. I årevis har man indsamlet data på verdensplan ved filmning af mængder af forskellige typer arkivalier. Materialet har siden været tilgængelig for offentligheden som mikrofilm/mikrofiche her og på Landsarkiverne/Rigsarkivet, og således forhindret et stort slid af originalerne ved den gentagne brug af bl.a. slægtsforskere. Ligeledes har vi som privatpersoner haft mulighed for at indkøbe kopier af disse film, for så i mangel af at sidde hjemme, når vinteren er i fuld sving og ånden er over os, at fremdrage film-læseapparatet og dykke ned i fortolkningen af vor fortid.

Hos Mormonkirken har man grupperet sine data for en mængde lande i primært den vestlige verden således:

1. *IGI (International Genealogical Index)* omhandlende dåb og vielser
2. *FHLC (Family history library catalog)* et register over alle de arkivalier Mormonkirken har i form af originaler/filmkopier.
3. *Ancestral File* dækker familiegupper

Og så er vi igang med den nye teknik, hvor vi nu har mulighed for at foretage søgning ved hjælp af PC. Datafilerne leveres på CD-rom i en mængde af godt og vel et halv-

hundrede. Nej; du får ikke en perfekt gennemgang til arbejdet nedenfor, du må selv bevæge dig til det lokale Mormoncenter, hvor du har mulighed for først at blive inspireret ved at kigge i den engelsksprogede vejledning. Måske kan du også kigge over skulderen på andre brugere for at se mulighederne i den nye teknik.

Først skal det fastslås, at du altid skal kontrollere de fundne data med originalens information. Der er tale om en behandling af fakta bl.a. ved afskrivning, hvorfor der er mulighed for fejl/fortolkninger. Dernæst skal det fastslås, at Mormonerne har 2 arbejdsgrupper - idet en tamper løs på tastaturet og fylder mikrofilmkortene op. En anden gruppen gør det samme, men fylder CD-rommen op. På et tidspunkt finder man vel ud af, kun at fylde PC-filerne og derefter foretage en udskrift til mikrofiche. Så finder du ikke det søgte i den ene af udgaverne, så prøv den anden. Og selvom du finder versionsnummeret og dermed produktionsdatoen for de 2 medier, så er f.eks. CD-rom med en nyere dato end tilsvarende mikrofiche udgave ikke nødvendigvis den mest komplette.

Programmet er bygget op over en menu, hvor du vælger det ønskede. Har du interesse i f.eks. IGI kortene, vælger du dette og det land, som du ønsker dine undersøgelser skal dække. Mindste arbejdsområde er et amt.

Straks siger maskinen at du skal isætte disk XX. Du har så mulighed for at søge på for-, efternavn eller årstal. Du kan søge på eksakt stavning eller modsat, som stærkt anbefales ved lidt specielle navne, da som bekendt stavning har ændret sig meget igennem årene. Søger du på en Hansen vil jeg nok vælge eksakt stavning for at begrænse udvalget.

De fleste af os søger familiemedlemmer med et lidt specielt navn, så hvorfor ikke benytte lejligheden, søg på hele landet og i et løbet af et lille minut har du resultatet. Ligeledes kan det anbefales at søge på den enkelte person både som barn og forældre, hvorfor du så får leveret søskendeflokken.

Vi forudsætter, at der er bid, hvorefter PC'en melder tilbage med et større udvalg af navne, som du naturligvis kan bede om uddybende informationer om. Og det er så her, at det nye kommer til sin ret. Fluks beder du Pc'en om at udskrive samtlige funde personer med tilhørende komplette (svarende til IGI's indhold) eller reducerede indhold. Dette kan ske på papir eller til diskette som ASCII eller GEDCOM format. Naturligvis er der mange skærmbilleder og valgmuligheder, f.eks. afmærk kun de personer blandt den lange liste, som du ønsker overført til din egen fil. Der er en begrænsning i at samle godt 200 personer i en fil, så har du flere må du lade Pc'en dele disse op i flere filer.

Hjemme kan du på din egen PC behandle disse data. Du finder de ønskede personer og kan så vende tilbage og søge i Ancestral file. Igen er der en menu, hvor du bl.a. kan finde

efterkommere fra en given person, som du igen kan bede om at få en udskrift af til en ny fil/papir.

Herfra findes så data for fødsel/vielse som du kan bruge til det videre søgning i FHLC arkivet. Igen er der masser af muligheder til netop at finde den kilde, som danner baggrund for CD-rommen. Ganske nemt finder du rundt i alt, hvad Mormonerne har af kilder, hvorfor du igen kan skrive ud til en fil, for senere at vurdere hvilke du eventuelt skal bestille hjem som film/fiche.

Endelig er der også registre for specielt amerikanske personer, såsom deltagere i Vietnam/Koreakrigen eller afdøde.

Alt i alt er det spændende at kunne fortage en særdeles hurtig søgning, gør den gerne lidt bredere og sid så hjemme ved din egen maskine senere og vurder resultaterne. Husk disketter! 3,5 eller 5,25.

Og husk; du har kun en halv time til rådighed ved maskinen, så det kan stærkt anbefales at vide hjemmefra, hvad du skal søge efter, at studere manual eller andre brugere inden du sætter dig ned ved PC'en, for de 1800 sekunder er lynhurtigt gået. Salg af program og cd-rom til private er nok ude i fremtiden med en programpris i størrelsesordenen 2000\$ og cd-rom alene for Europa godt og vel 1500\$, naturligvis beregnet som årsleje.

Arno Guzek
Hvidovrevej 228 3.tv
2650 Hvidovre

31 78 73 18

DIS-blad. Diskette med hidtil bragte artikler. Sammen med artiklerne ligger et lille dansk udviklet program til brug ved søgning af en hvilken som helst tekst bragt i artiklerne.

DIS-Forsk (Forskerregistret). Forskerregistret dækker tre forskellige områder. 1) Navn, adresse, tlf.nr. 2) Evt. disse medlemmers EDB-udstyr. 3) Slægtsnavne og stednavne, som medlemmerne efterlyser. Ideen er at skabe en mulighed for medlemmerne til at udveksle hjælp og gode råd, hvis der er andre i foreningen, der bruger det samme. Der er med denne opbygning også mulighed for at søge slægtsnavne og stednavne frem, og derved finde videre frem i slægtsforskningen.

Hvem Forsker Hvad. I et samarbejde med redaktionen af Hvem Forsker Hvad kan vi tilbyde en disketteudgave af HFH 1991, 1992 og 1993. Sammen med HFH teksterne ligger også her det dansk udviklede program til brug ved søgning og print af en hvilken som helst tekst.

DIS-Util (Utility-diskette). En diskette med hjælpeprogrammer til computeren. Indeholder f.eks. pakkeprogrammet ARJ, som bl.a. kan bruges til backup. Desuden ligger der også på disketten et anti-virus program og en god editor. Se iverigt nederst på denne side.

DIS-Kilde. Kildeoversigten (Særnummer 1993) på diskette med læse/søgeprogram. Kræver minimum 5 Mb på harddisken. Data i sig selv fylder 3½ Mb.

Sognediskette. Sognefortegnelsen og programmet er opbygget som en indgang til sognets tilhørsforhold til herreder, kommunerne og amterne. Læs i øvrigt artiklen på side 24 i Slægt & Data nr.1/1993. Dette program og fortegnelse følger gratis med på en af de øvrige disketter, men bestilles den alene er prisen 50 kr.

DIS-Danmark's Utility-diskette

Her følger en beskrivelse af, hvad denne diskette for tiden indeholder.

- ARJ230: Pakkeprogram. Selvudpakkende fil. Kan bruges som backup.
FP-209: Antivirus-program. Antivirusprogrammer bør opdateres jævnligt med nyere, da der hele tiden kommer nye vira til som kun nyere programmer kan finde.
GENDAN: Gendanne filer som ved et uheld er blevet slettet.
QEDIT215: God shareware-editor.
LHA213: Pakkeprogram.
MOVE: Flytter en fil eller flere filer til et andet directory.
RENDIR: Omdøber navnet på directory'et.
CHRS: Tekstfil med Ascii-tegnsettet.
FIN120: Finish Line. Resident program til hurtigere og lettere indtastninger.
PKZ204G: Pakkeprogram. PKZIP.
POSTBY: Tekstfil med postnumre og postdistrikter. Enkelte er ændret siden.
PRN2FILE: Print til fil istedet for til printer. Resident program.
SIDEWAYS: Udskriv på langs af papiret i stedet for på højkant.

DIS-Særnumre

Bestillingsseddel til trykt materiale

Medlemsnummer _____
Navn _____
Adresse _____

Postnr. + By _____
Tlf. _____

Priserne er incl. moms

_____	Om Slægtsforskningsprogrammer	
	Særnummer 1992 :	37,50 kr
_____	Kildeoversigten	
	Særnummer 1993 :	50,00 kr

DIS-Disketter

Bestillingsseddel til diverse disketter

Medlemsnummer _____
Navn _____
Adresse _____

Postnr. + By _____
Tlf. _____

Priserne er incl. moms

_____	DIS-Blad	50 kr
_____	DIS-Forskerregister	50 kr
_____	HFH - 1991	50 kr
_____	HFH - 1992	50 kr
_____	HFH - 1993	50 kr
_____	DIS-Utility diskette	50 kr
_____	DIS-Kildeoversigt	50 kr *
_____	Sognediskette	Alene = 50 kr **

* Så længe Kildeoversigten ikke fylder mere end én 3¼" 1,44 Mb diskette er prisen 50,- kr.
** Medfølger gratis ved bestilling af en af de andre disketter.

Blanketten på modsatte side sendes til:

Arne Julin
Hovedgaden 75
4050 Skibby

Blanketten på modsatte side sendes til:

Villy Danielsen
Vodroffsvej 27, 1.tv
1900 Frederiksberg C

KIP-Disketter

Bestillingsseddel til Kildeindtastningsprogrammerne

Medlemsnummer _____

Navn _____

Adresse _____

Postnr. + By : _____

Tlf. : _____

Pris pr. diskette: 25,00 kr (girokort fremsendes med det bestilte)

Der medfølger

- trykt SAKI-Vejledning, der bl.a. omfatter manual til KIP-programmerne
- Sogneprogram, der automatisk indlæser sognenes navne og koder m.v.
- Programmerne 'Slice' (freeware) og 'FINISH' (shareware)
- Konverteringsprogram. KIP-filer til import i eget databaseprogram.

KIP-programserien omfatter følgende:

KIP er indtastningsprogram baseret på SAKI's grundmodel

KIP-L er læseprogram

Programmerne fylder 2 disketter

KIP til folketællinger

KIP til kirkebøger (under udarbejdelse)

KIP til matrikler og lægdsruller

KIP KIP-L

KIP findes til henholdsvis

- 386-computere og min. 4 Mb RAM (kaldes da STORE-KIP)

- computere, mindre end 386 (kaldes da LILLE-KIP)

Det er derfor nødvendigt at give følgende oplysninger:

Processortype: 386 eller større _____ mindre end 386 _____

RAM: _____

3 1/2" 720 Kb

5 1/4" 360 Kb

KOKI-Materiale

Bestillingsseddel til Koordinationsgruppen for Kildeindtastninger

Medlemsnummer _____

Navn _____

Adresse _____

Postnr. + By : _____

Tlf. : _____

Priserne er incl. moms

Skabelon til kildeindtastninger:

SAKI-Vejledning følger med ...

_____ SAKI-grundmodel 50 kr

_____ SAKI-udvidet model 50 kr

Til databaseprogram: _____ vers: _____

SAKI-Vejledning (Følger gratis med skabeloner)

_____ Gratis, men vedlæg 15,- kr. i frimærker
Vejledningen indeholder bl.a. strukturer til database-programmer

_____ 3 1/2" 720 Kb

_____ 3 1/2" 1,44 Kb

_____ 5 1/4" 360 Kb

_____ 5 1/4" 1,2 Mb

Blanketten på modsatte side sendes til:

Hanne Marie Rud
Egebjergtoften 122
2750 Ballerup

Blanketten på modsatte side sendes til:

Elsebeth Paikin
Kildevænget 37
2100 København Ø

Danske officerer

Af Niels Gjermandsen

På programmet tirsdag den 19.10.93 til DIS-mødet var et foredrag om danske officerer 1614-1864 af Adjunkt Gunner Lind, Københavns Universitet. Første del af foredraget var redegørelse om projektet med at registrere officererne samt arkivarbejdet med at finde data på personer og deres levned.

Derefter nogle statistikker over fordelingerne af officerer af forskellig herkomst. Fordelt på adelige, borgerlige, fra grevskaberne og derefter udenlandske officerer. Hele foredraget drejede sig mest om de officerer der var før enevældstiden, perioden mellem 1614 og 1662.

Gunner Lind redegjorde også for adgangen til arkivmaterialerne for denne periode, han havde brugt regimentsregnskaberne og regnskaberne i rentekammeret, lægdsruller, samt de breve udnævnelser med videre der er bevaret, til at føre registreringer fra.

Anden del af foredraget, der blev holdt efter kaffepausen, gjaldt selve den EDB-mæssige registrering af officererne.

Databasen er tilgængelig på Dansk Data Arkiv eller ved henv. til Gunner Lind på Københavns Univ. (Tlf. 31 54 22 11), der også vil stille program til rådighed, der gør det er muligt at se data på skærmen i tabel-form og søge.

Databasen er opbygget med et felt for navn og derefter et antal kodefelter der med tal-koder beskriver den enkelte officers løbebane fra fødsel til død.

Samtidig fortalte Gunner Lind om et andet projekt, hvor han havde taget et statistisk uddrag af Hirsch, 10 sider for hver 100 sider og sammenholdt de slægtsmæssige forhold mellem officererne. Dog med den afstikker til, hvis der er slægtninge i de sider, der ikke blev indtastet, så er disse også med. Denne database strækker sig over en del af enevældets tid.

Gunner Lind redegjorde også for at, det er let at få oplysninger selv omkring menige soldater i perioden 1614 - 1864. Det er sådan, at i de fleste tilfælde måtte soldaten selv kvitterer for modtagelsen af løn, derfor vil den enkelte selv fremgå af regnskaberne, så her kan der være en hjælp at hente hvis man går fast med en mandlig ane.

Helt igennem en interessant foredrag med mange nuancer. Regimentsregnskaberne findes i Hærens Arkiv, hvorimod rentekammeret hører under administrationen.

Niels Gjermandsen
Sirgræsvej 130
2770 Kastrup

31 51 27 05

Læserbreve

Her - som i de sidste par numre - er ordet frit for alle medlemmer. Skriv en kommentar, nogle spørgsmål, eller fortæl om en god bog I har læst, et smart program I er stødt på, eller skriv en efterlysning. Vi håber, at stadig flere vil gribe pennen - undskyld: Fare til tastaturet.

Læserbrev om slægtsforskningsprogrammer

Tilføjelse til de to artikler om shareware-programmer i sidste nummer af Slægt & Data. Nogle Folkebiblioteker har et stort udbud af programmer, som man ganske gratis kan få med hjem til afprøvning på egen diskette. Hvis man dernæst beslutter sig for at benytte et program, er det naturligvis ikke gratis mere, hvis man ellers vil have sin samvittighed i orden. Det er sikkert ikke alle biblioteker, der yder denne service. Her i Esbjerg gør man og så gør man det sikkert også på andre førende biblioteker. Jeg har set flg. titler:

Brothers Keeper Genealogy
EZ-Tree
Family History System
family Ties
Family Tree Genealogy
Family Tree Journal
Genealogy on Display
Micro-Gene
My Family

Ingen af dem har jeg selv prøvet, da jeg slet ikke benytter slægtsforskningsprogrammer, men det ser egentlig ud til, at der er noget for enhver smag.

Johs. Lind, Spurvejvænget 41
6710 Esbjerg V

Kommentar:

Efter shareware-artiklerne i sidste nummer og dette læserbrev, kan det være, at der er opstået en del forvirring om shareware-princippet. Derfor finder vi det rigtigst at gøre følgende klart:

1. Shareware-programmer kan frit gives til venner og bekendte, ligge på offentligt tilgængelige PCere (som f.eks. på bibliotekerne) eller på forskellige BBS'er, hvor man kan hente programmer og afprøve dem hjemme på sin egen computer. Og man får hele programmet til afprøvning uden restriktioner. Demo-programmer er kun dele af programmer eller funktionen er begrænset, således at man ikke kan vurdere programmet i sin helhed.

2. Dersom man efter afprøvning af et shareware-program er tilfreds med det og fortsat ønsker at bruge det, skal man betale for programmet - som med alt andet - hvilket i shareware-sammenhæng kaldes for "registrering", og man bliver registeret bruger.

3. Som registeret bruger får man normalt tilsendt en gratis opdatering, dvs ny version af programmet med nye muligheder eller rettelse af eventuelle "bugs".

4. Princippet - og den store fordel - bag shareware-programmer er, at man stille og roligt derhjemme selv kan afprøve programmet, hvilket giver mulighed for at vurdere om programmet kan det, man har brug for;

at shareware-programmer som regel er billigere end købe-programmer, og at shareware-forfatterne oftest er meget lydhøre over for forslag til ændringer eller tilføjelser til programmet, ligesom de som regel står til rådighed med råd og vejledning, hvis man har problemer. Det sidste gælder naturligvis også for købe-programmer, men der betaler man så også for det, og softwarehusene har en meget varierende standard for hot-line-hjælp.

5. Nogle gode shareware-programmer fra USA (f.eks. PC-File, som er nævnt i S&D, Nr. 3/93, side 19) er ikke længere shareware, men købe-ware, på det europæiske marked. Årsagen er (som nævnt i samme nummer af S&D side 14), manglende registrering. Registrering er den eneste måde forfattere af shareware-programmer får "feed-back" (så de ved, at deres program bliver brugt, og at der er interesse for videreudvikling af programmerne) og betaling (: anerkendelse).

Læserbrev til BK-brugere

Vi er ved at starte en BK-brugergruppe i Ry området, og vil i den forbindelse opfordre andre med interesse i PC'ere og Brothers Keeper til at kontakte os. Det kan ske ved henvendelse til:

Egon Kallesø, Klostervej 164, 8680 Ry
Tlf. 86 89 21 12

Læserbrev om FamDex

Det er nu muligt at få et modul til FamDex, hvor der kan udskrives en komplet Slægtsbog, med hvem som helst i familien som centrum (Proband). Fra FamDex vælger du

din proband og går via menuen til Slægtsbogen. I bogen kan du ændre på opsætningen omkring hver enkelt person, der kan udskrives: Biografi, personnoter, kirkeregister, dåbsberetning, kirkenoter, korrespondance navn, adresse, telefon, adresse noter, partnerskabsinfo, partnernoter og partnerberetning.

Ved udskriften formulerer programmet selv relationer til børn, ved hvilken alder personen har fået dem, osv. Omkring partnerskaber vil der ligeledes komme en tekst om forløbet, lavet af programmet.

Skulle der være datoer og årstal, der er sammenfaldende med vor kongerække, er det muligt at få udskrevet det også.

Det er muligt at opsætte forside til bogen, forord og efterskrift. Disse kan sættes op så dele der vedkommer probanden, automatisk udskiftes alt efter, hvem der er valgt. Der kan udskrives forgængere og efterslægt, sideslægt til probanden og dennes partner(e).

Partnere kan medtages efter ønske, eksempelvis kun hvis der er fælles børn, eller alle partnerens børn før eller efter ægteskabet kan nævnes, osv.

Der kan laves registre for alle beskrevne personer, personer der kun er nævnt, index med side henvisning, opgørelser over hvor mange personer, der er omtalt i bogen, osv. Omkring den enkelte person er nævnt, hvilken relation vedkommende har til probanden, såsom halvbroder, grandonkel, farmors farfar osv. Skulle det være langt ude i familien,

nævnes generations forholdet til proband eller dennes partner.

Der kommer stadig nye ting til; således er en base med historiske begivenheder relateret til årstal på vej. By-beskrivelse, * relateret til første gang en by nævnes i bogen. Familienavns beskrivelse med relation til navne og meget andet. Der er også planer om at få

anetavler og efterslægts-diagrammer med i selve udskriften, disse findes idag kun i separate programmer. Programmet er, ligesom de øvrige i FamDex-serien, opbygget med indikatorer, menuer og hjælpetekster, hvor det måtte være nødvendigt.

Vil du vide mere, eller måske prøve at arbejde med FamDex, henvend dig da til: Leif Høgh Pedersen på tlf. 42 84 19 16.

LÆSEKREDSEN

Nye blade eller medlemmer til læsekredsen ?

Der er læsekredse for amerikanske, engelske, tyske, norske og svenske blade.

Hvis du er interesseret i at være med i Læsekredsen, så skriv til Bent Pilgaard, Randersvej 29, 8800 Viborg.

Det må understreges, at cirkulationstiden er lang (ca. ½ år), hvorfor nye medlemmer af læsekredsen godt kan komme ind i 'et hul', så der går lang tid, inden de modtager første blad.

Adresseændring

Læsekredsens medlemmer skal **HUSKE** også at melde adresseændring direkte til Bent Pilgaard, Randersvej 29, 8800 Viborg, Tlf. 86 67 55 12. Det er ikke nok at melde det til kassereren.

SLÆGTSFORSKNINGSPROGRAMMER

Alfabetisk oversigt over eksisterende (kendte) slægtsforskningsprogrammer med danske (nordiske) skærmtekster. Programmerne er ikke blevet afprøvet. De 8 programmer, som er anført med "*" blev beskrevet i særnummeret af Slægt & Data fra maj 1992, der omhandlede slægtsforskningsprogrammer; et par af disse fås nu i lidt nyere versioner. Særnummeret kan endnu købes for 37,50 kr hos DIS-Danmark.

Programnavn	Producent/formidler/kontakt	Computertype	Øvr. oplys.	Pris
Ane-System *) version 3.0	Arne Binderup Sorø Landevej 305 4261 Dalmose Tlf. 53 58 63 23	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Dansk	1830 kr
Brothers Keeper *) (kaldet BK) version 5.1f	USA shareware-program Formidles på dansk hos bl.a. Jens Finderup Nielsen Vallerødgade 10 2960 Rungsted Kyst Tlf. 42 86 25 90	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Dansk Gedcom (gratis)	45 \$ (reg. afgift)
Disgen *) version 5.1-6	DIS-Sverige v/ Björn Johansson Vindingsjögaten 4 S-582 67 Lindköping Sverige	IBM-compatibel PC med DOS styresystem. Macintosh. ABC-80 (svensk PC)	Svensk Gedcom (gratis)	580 Skr
Famdex	Leif Høgh Pedersen Kildebuen 4 2740 Skovlunde Tlf. 42 84 19 16	IBM-compatibel PC med DOS styresystem	Dansk	1000 kr (kun for hovedmodul)
Family Edge *) version 2.5	USA shareware-program Formidles på norsk hos bl.a. Flemming Graversen Nordbyveien 36 C 2050 Jessheim Norge Programmet fås også som købeprogram.	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Norsk Gedcom (20 \$)	250 Nkr (reg. afgift)
Family Roots *) version 3.6B	USA produceret Hans Mikkelsen Toftøholmen 5 2690 Karlslunde Tlf. 42 15 28 12	IBM-compatibel PC med DOS styresystem. Macintosh Commodore 64 og 128	Dansk Gedcom (ca. 250 kr)	1400 kr

Programnavn	Producent/formidler/kontakt	Computertype	Øvr. oplysn.	Pris
Genealog	Peter Hilbert Brøndby Nordvej 261, 3.th 2605 Brøndby Tlf. 31 75 69 33 Programmet skal køre sammen med DSI-SYSTEM	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Dansk	1500 kr
Genrex *) version 1.5	Mikael Engelstoft Hansen Ordrup Jagtvej 155 2920 Charlottenlund Tlf. 31 64 58 53	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Dansk	800 kr
Holger version 3.6	Svensk produceret Släktforskarernas Hus Leksand Sverige	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Svensk	600 Skr
Persfile *) version 2.5	Mogens Sandgaard Brombævej 13 3450 Allerød Tlf. 42 27 15 12	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Dansk Gedcom	3000 kr
Personal Ancestral File *) (kaldet PAF) version 2.2	USA produceret Nordisk Distributions Center Smedevangen 9 3540 Lyngby Tlf. 42 18 77 27	IBM-compatibel PC med DOS styresystem. Macintosh.	Dansk Gedcom	350 kr
Slekt & Gård version 4.0	Norsk shareware-program Sigmund Bårdvik Mellomv. 4 B 8660 Olderskrog Norge Programmet fås også som købeprogram	IBM-compatibel PC med DOS styresystem.	Norsk Gedcom	300 Nkr (reg. afgift)
SunriseGEN	Svensk produceret Nova Danmark Tlf. 98 43 30 66 oplyser nærmeste forhandler	Macintosh	Dansk	625 kr

Kildeindtastningsprojektet - Lidt statistik!

Kildeindtastningsprojektet skrider frem, så her bringer vi lidt tørre tal til opmuntring:

Indtastet eller ved at blive indtastet:

på EDB ialt	921
i KIP	169
i Paradox	86
i PC-File	64
i dBase	48
i Landbase	24
i DSI	15

nogle af disse indtastninger sker i SAKI-modellen. Resten i tekstbehandling, diverse andre databaseprogrammer eller uoplyst.

Efter kun 8 måneder er det et forbavsende flot resultat (sv.t. ca. 5 indtastninger færdiggjort og afleveret pr. måned).

NY VERSION AF LANDBASE

LANDBASE-programmet blev for nogle år siden demonstreret ved et møde i DIS. En del bruger programmet bl.a. mange lokalhistoriske arkiver.

Gunner Lind har udbygget LANDBASE-programmet, som mange kender og har anvendt til indtastning af kilder, således at man nu kan eksportere filer fra eller importere filer i LANDBASE.

Det vil sige, at LANDBASE-filer kan importeres i databaseprogrammer - og det betyder dermed også, at LANDBASE og KIP kan "tale sammen".

Henv. til Gunner Lind
 Institut for Humanistisk Informatik
 Københavns Universitet
 Njalsgade 80, 2. sal
 2300 København S.

Tillæg til Kildeoversigten pr. 7. november 93

Bornholm

FT 1787 -	KIP	Gudhjem	Bornholms Slægtshistoriske Forening
FT 1845	KIP	Åker	- " -
FT 1845	KIP	Bodilsker	DDA, DIS, Bornholms Slægtshist. Forening
FT 1845	KIP	Knudsker	- " -
FT 1845	KIP	Nyker	- " -
FT 1845	KIP	Nylarsker	- " -
FT 1845	KIP	Pedersker	- " -
FT 1845	KIP	Povisker	- " -
FT 1845	KIP	Rø	- " -
FT 1845	KIP	Vestermarie	- " -

Hjørring

FT 1845 -	KIP	Åby	Mogens Marcussen, Snekkersten
-----------	-----	-----	-------------------------------

Odense

FT 1787	KIP	Skamby	Svend-Erik Warming Hansen, Kolding.
---------	-----	--------	-------------------------------------

Randers

FT 1787	KIP	Vistoft	DDA, DIS, Finn Højmark-Jensen, Hvidovre
FT 1801	KIP	Vistoft	- " -
FT 1834	KIP	Vistoft	- " -
FT 1840	KIP	Vistoft	- " -
FT 1845	KIP	Vistoft	- " -

Ringkøbing

FT 1787	KIP	Assing	DDA, DIS, Kristen Kousgaard, Herning
FT 1787	Paradox	Sønder Felding	DIS, Leif Jørgensen, Sdr. Felding
FT 1801	KIP	Assing	DDA, DIS, Kristen Kousgaard, Herning
FT 1834	KIP	Assing	- " -
FT 1840	KIP	Assing	- " -
FT 1845	KIP	Assing	- " -
FT 1845	KIP	Skarrild	Kristen Kousgaard, Herning
FT 1801	KIP	Skarrild	- " -
FT 1787	KIP	Skarrild	- " -
FT 1850	KIP	Assing	- " -
FT 1787	KIP	Ryde	Svend-Erik Warming Hansen, Kolding

Veile

FT 1801	KIP	Jelling	DDA, DIS, Hanne Rud, Ballerup
FT 1850	KIP	Viuf	DDA, DIS, Bent Poulsen, København
DIV 1752-1768	WORKS	Langskov	DDA, DIS, Langskov LHA, Tørring, og Erik Brejfl, Ringkøbing
DIV 1762-1765	WORKS	Langskov	- " -
DIV 1775-1813	WORKS	Langskov	- " -
DIV 1775-1813	WORK	Langskov	- " -

Ålborg

FT 1834	KIP	Ulsted	DDA, DIS, Mogens Marcussen, Snekkersten
FT 1845	KIP	Vester Hassing	- " -
FT 1845	KIP	Ulsted	- " -
FT 1845	KIP	Hals	- " -
FT 1870	KIP	Hals	- " -
FT 1845	KIP	Vester Hassing	- " -
FT 1845	KIP	Ulsted	- " -
FT 1845	KIP	Hals	- " -
FT 1870	KIP	Hals	- " -

Århus

FT 1787	KIP	Brabrand	Finn Højmark-Jensen, Hvidovre
FT 1801	KIP	Brabrand	- " -

Nyheder

af Elsebeth Paikin

OVER ØRESUND

En vejledning for slægtsforskere

"Jeg vil gerne se folketællingerne," er det, danske forskere hyppigst begynder at spørge efter, når de besøger svenske landsarkiver. Og på samme måde spørger den svenske forsker i Danmark: "*Var har ni husförhörs-längderna?*"

Således begynder det danske forord i "Over Øresund" - og det svenske forord i samme bog ("*Över Öresund*") begynder på nøjagtig samme måde, blot med det svenske spørgsmål først. Og dette er en illustration af tanken bag bogen, som er opbygget med en halvdel på dansk om svenske forhold, og en halvdel på svensk om danske forhold. Selv om meget er ens i arkiverne, er der alligevel væsentlige forskelle i personregistreringen, og arkiverne er også ordnet og registreret på forskellige måder, og "Over Øresund" er tænkt som en hjælp til slægtsforskere i Øresundsregionen (Sjælland, Lolland-Falster, Bornholm, Skåne, Halland og Blekinge), idet den fortæller om nogle grundlæggende principper og om de hyppigst anvendte kilder. Hovedvægten er lagt på kilderne til 1800-tallets mennesker, men bogen kan også bruges som vejledning for forhold længere tilbage.

"Over Øresund" er en meget overskuelig og letlæst bog med klare og præcise oplysninger, bl.a. rent praktiske om adresser, åbningstider, hjælpemidler m.m. Bogen rummer også skemaer med oplysninger om forskellige kilder og hvilke oplysninger, man kan finde deri. Endelig findes også to (en svensk og en dansk) udvalgte historier, der illustrerer, hvilke kilder der kan anvendes og hvordan. I begge historier indgår der naturligvis elementer fra både Sverige og Danmark.

"Over Øresund" (1993) Udg. af Arki-Varia, Serviceselskabet ved Landsarkivet i København, og Landsarkivet i Lund 134 sider med mange illustrationer og skemaer. Henv. til Landsarkivet i København eller ARKI.Varia, Box 661 Jagtvej 10 2200 København N. Tlf. 31 39 35 20 ISBN: 87-89409-05-1 Pris: 100 danske kroner plus forsendelse.

Brug din PC optimalt

Michael Maardt har fået en god idé. Han syntes, at danske EDB-bøger var alt for dyre, især da de hurtigt forældes. Han har derfor skrevet denne bog, som han selv udgiver og distribuerer, hvorved prisen kan holdes nede på kun 28 kr. Maardt startede forsigtigt i april 1993 med et oplag på kun 2.000, som hurtigt blev udsolgt. Siden er der kommet flere oplag, sidst i august 1993 (2. udg.) på 25.000.

Bogen er ikke en egentlig begynderbog, men begyndere kan nok alligevel have glæde af den. Afsnittene er af varierende sværhedsgrad, så man kan springe det over, man ikke har brug for eller synes er for svært (for øjeblikket - man lærer jo hele tiden!). Bogen er skrevet for den "gennemsnitlige" PC-bruger med DOS - bedst version 5.0 eller højere. DOS 6.0 beskrives separat med henblik på installation, memmaker og Doublespace.

Af indholdet kan bl.a. nævnes: BAT-filer, CONFIG.SYS, RAM og andre memoryformer, AUTOEXEC.BAT, sikkerhedskopiering, harddisk og diskoptimering, pakkeprogrammer, Windows, DOS 6.0, samt gode råd og tips. Og naturligvis en litteraturliste.

Jeg tror mange kan hente hjælp i bogen og lære at bruge deres PC bedre. Jeg kan varmt anbefale den - prisen taget i betragtning, er der jo ikke så meget at spille om. Sproget er friskt, ligetil og forståeligt, måske vil nogen tage anstød deraf, men man kan jo blot se bort fra det og fokusere på indholdet, som er godt nok.

"*Brug din PC optimalt*" fås hos mange boghandlere eller ved henvendelse til:

Michael Maardt

PO Box 80

2920 Charlottenlund

tlf/fax: 31 63 24 94

ISBN 87-984516-4-2

Pris: 28 kr. + porto for ca. 150 gr.

PC-DOS Bogen

Forlaget Gyldendal har udgivet en bog af Michael B. Karbo med titlen: PC-DOS BOGEN. Den er skrevet til elever og lærere, der ønsker at få en viden om, hvad der sker i PC'en og hvad DOS er. Den grundlæggende DOS-teori er suppleret med øvelser, og nogle af disse findes på den medfølgende diskette.

For mange af vore medlemmer, der ikke forstår DOS, giver bogen en virkelig grundig og let fattelig forklaring på mange af DOS's "mærkværdigheder".

Jeg vil bringe en oversigt over kapitlerne:

1. Indledning, 2. PC'en, 3. Brugerprogrammet - applikationen, 4. Hukommelse, 5. PC'ens opstart, 6. DOS-nedad. Systemfilerne, 7. DOS-opad. Brugerfladen, 8. DOS brugerfladen - øvelser, 9. DOS øvelser til skærm, 10. DOS og tastaturet, 11. BATCH-filer - et værktøj, 12. Diske og drev, 13. DOS administrerer diskdata, 14. Harddiske, 15. Diske opdeles i kataloger, 16. Skærme, 17. Udprinting, 18. Datamat-familier samt stikordsregister.

Bogen er virkelig let tilgængelig og er en udmærket JULEGAVE.

GUIDE TO GENEALOGY SOFTWARE

Donna Prezecha og Joan Lowrey har udgivet en ny og revideret GUIDE. Bogen anmelder 155 programmer: 32 GEDCOM kompatible og 9 ikke-GEDCOM kompatible slægtsforskningsprogrammer, 86 "Utility"-programmer og 28 andre programmer, der kan være til hjælp for slægtsforskere.

Indledningen på ca. 30 sider giver forklaring på bogens opbygning, forskelle mellem forskellige udtryk, oplysning om f.eks. hvorledes man får fat i et program eller hvorledes programmerne er testet, hvilke krav man skal stille til slægtsforskningsprogrammer, og oplysninger om BBS'er, rapporter m.v. Blandt programmerne - der alle er amerikanske - kan nævnes nogle få, som er bedst kendt her i Danmark: Brother's Keeper,

Cumberland Tree, Family Edge, Family History System, Family Roots. Men der er også anmeldt Mac-programmer og programmer til Windows.

Bogen er god som inspiration, men er nok endnu bedre til vurdering af slægtsforskningsprogrammer og information om andre programmer, som slægtsforskere kan have glæde af.

"Guide To Genealogical Software" på ca.

200 sider er udgivet af:

Genealogical Publishing Co., Inc.

1001 N. Calvert St.

Baltimore

USA-MD 21202

ISBN Nr.: 0-8063-1382-X

Pris: US\$ 24,95 + forsendelse.

Testning af programmer

Med jævne mellemrum får vi i bestyrelsen fat i (evt. tilsendt) nye PC-programmer, som på en eller anden måde er anvendelige i forbindelse med slægtsforskningen. Der er naturligvis oftest tale om slægtsforskningsprogrammer (et eksempel er Cumberland Tree, der omtales her i dette nummer af Slægt & Data), men det kan også dreje sig om hjælpeprogrammer (se f.eks. Finish Line i forrige nummer).

Da vi ikke kan overkomme at afprøve alle programmerne, vil vi hermed høre, om der skulle være et nogle DIS-medlemmer, som en gang imellem ville gennemgå og afprøve sådanne programmer.

Er du interesseret, så kontakt Svend-Erik Christiansen telefon 86 25 22 52 eller et andet bestyrelsesmedlem.

"BOG" - AUKTION

Efter generalforsamlingen den 9. april 1994 på N. Zahles Seminariskoles Festsal, Nørre Voldgade 5, stuen, København K. vil der blive afholdt auktion over bøger, microfichekort, mikrofilm, fotokopierede kilder, m.m.m.

Réservér derfor allerede nu dagen og benyt den kommende tid til at finde

bøger
microfichekort
fotokopier af folketællinger
læseapparater til microfiche
læseapparater til mikrofilm
og andet

frem, som nu kun ligger og samler støv, og som andre måske sukker efter.

Vi skal have besked om de ting, der skal med på auktionen, inden deadline for næste nr. af SLÆGT & DATA den 15. januar 1994, således at der sammen med indkaldelse til generalforsamlingen kan bringes en liste over, hvad der tilbydes til salg.

Skriv derfor venligst en liste med oplysning om, hvad I vil sælge på auktionen, og om evt. minimumspris, og send den

inden 15. januar 1994

Hanne Marie Rud
Egebjergtoften 122
2750 Ballerup

God Tid